

# LES INFECCIONS PARASITÀRIES

26 abril, 2021

Un paràsit és un microorganisme que viu sobre altre organisme (anomenat hoste) o en el seu interior i es beneficia (per exemple, obtenint nutrients) de l'hoste a càrrec d'aquest. Malgrat que aquesta definició en realitat s'aplica a molts microbis, incloses bacteris, fongs i virus, els metges utilitzen el terme 'paràsits' per referir-se a:

- Els protozous (com les amebes), que consisteixen en una única cèl·lula.
- Els cucs, que són de major mida i es componen de moltes cèl·lules i posseeixen òrgans interns.

Els protozous es reproduïxen per divisió cel·lular i es multipliquen en l'interior dels éssers humans. Els protozous comprenen una ampla gamma de microorganismes unicel·lulars com Giardia, que infesten l'intestí, i malària, que viatja pel torrent sanguini.

Els cucs, en canvi, produeixen ous i larves que es desenvolupen en l'entorn abans de ser capaces d'infectar als éssers humans. Aquest desenvolupament en l'entorn pot implicar a altra animal (un hoste intermediari). Entre els cucs es troben els nematocistos, els anquilòstoms, i els cucs plans.

- Les infeccions parasitàries són més freqüents en zones rurals o en vies de desenvolupament que en zones desenvolupades.

- En zones desenvolupades, aquestes infeccions poden donar-se en persones immigrants, en viatgers que tornen a la seva llar o en persones amb un sistema immunitari debilitat.
- Els paràsits solen penetrar en l'organisme per la boca o la pell.
- Els metges diagnostiquen la infecció examinant mostres de sang, excrements, orina, esputs o altres teixits infectats, o enviant-les al laboratori per la seva anàlisi.
- Pels que viatgen a zones on aliments, begudes i aigua poden estar contaminats se'ls recomana cuinar-los, bullir-los, pelar-los o no consumir-los directament.
- Es disposen de medicaments pel tractament de la majoria de les infeccions per paràsits.

Les infeccions parasitàries són freqüents en les zones rurals o en desenvolupament d'Àfrica, Àsia i Amèrica Central i del Sud, i són menys habituals en les àrees desenvolupades. És possible que una persona que visiti aquestes àrees adquireixi una infecció parasitària de forma inadvertida i, al seu regrés, el metge no diagnostiqui correctament la infecció. Les infeccions parasitàries poden sortir en llocs amb condicions sanitàries deficientes i pràctiques no higièniques.

### **Transmissió**

Els paràsits solen penetrar en l'organisme a través de la boca i la pell. Els que entren per la boca són deglutits i poden romandre en l'intestí o penetrar per la paret intestinal envaint altres òrgans, i sovint, els paràsits penetren en la boca a través de la transmissió fecal-oral.

Alguns paràsits penetren directament a través de la pell. Altres es transmeten per les picadures d'insectes.

En estranyes ocasions, els paràsits es propaguen mitjançant transfusions sanguínies, malgrat que en rares ocasions, en òrgans trasplantats, a través de puncions amb agulles usades prèviament per una persona infectada o des d'una dona embarassada al seu fetus.

Altres microorganismes infecciosos, com certs virus i bacteris, també es transmeten per aquests mateixos mètodes.

### **Transmissió fecal-oral de paràsits**

La transmissió fecal-oral és una forma comuna de contraure un paràsit. Fecal es refereix als excrements o matèria fecal i oral es refereix a la boca, incloent-hi les coses que es fiquen a la boca. La infecció que es transmet a través de la via fecal-oral es contrau quan una persona, d'alguna manera, ingereix alguna cosa contaminada amb porqueria d'altra persona o d'un animal. (Per exemple, els mojitos il·legals que serveixen a les platges). Molts paràsits envaeixen el tub digestiu de les persones o resideixen en aquest. Per tant, els paràsits o els seus ous estan sovint presents en els seus excrements.

Les persones infectades sovint contagien la seva infecció per no rentar-se les mans adequadament després d'utilitzar el bany. Com que les seves mans estan contaminades, tot el que toquen després pot estar contaminat amb paràsits (o com bacteris o virus que causen trastorns del tub digestiu). Si la persona toca aliments amb les mans contaminades (per exemple en restaurants, tendes d'alimentació o en el seu propi llar), aquests es poden contaminar. I qualsevol persona que es mengi aquests aliments pot contraure la infecció.

La ingestió no implica només aliments. Per exemple, si una persona amb mans contaminades toca un objecte, com una porta de bany, la porta es pot contaminar. Altra persona que toca la porta contaminada i després es toca la boca amb els dits es pot infectar a través de la via fecal-oral.

La infecció es pot transmetre a través de la via fecal-oral d'altres formes, entre les quals es troben.

- Beure aigua contaminada amb aigües residuals sense tractar.
- Consumir mariscos crus (ostres o cloïsses) que han estat cultivades en aigües contaminades.
- Menjar fruites crues o verdures rentades amb aigua contaminada.
- Participar en activitats sexuals que impliquin contacte amb boca i anus.
- Nedar en piscines que no han estat adequadament desinfectades o en llacs o zones marítimes que estan

contaminades amb aigües residuals.

### **Transmissió de paràsits a través de la pell**

Alguns paràsits viuen dintre del cos i entren a través de la pell. És possible que hagin entrat directament a través de la pell després de perforar-la, o introduint-se a través de la picadura d'un insecte infectat.

Alguns paràsits, com els anquilòstoms, penetren a través de la pell de les plantes dels peus quan una persona camina descalça sobre sol contaminat. Altres, com els esquistosomes, que són trematodes (fascíoles), penetren a través de la pell quan l'individu camina descalç o es banya en aigua contaminada amb paràsits.

Els insectes que transporten i transmeten microorganismes que causen malalties es denominen vectors. Alguns insectes vectors transmeten paràsits anomenats protozous (com els que causen la malària) i alguns helmints (com els que causen l'oncocercosi, o ceguera dels rius). Molts d'aquests paràsits tenen cicles de vida molt complexos.

Els insectes (per exemple, els pols) i els àcars (per exemple, la sarna) que resideixen en la pell o l'excaven es coneixen com a ectoparàsits. Es transmeten al tenir contacte proper amb una persona infectada o les seves pertinences.

### **Diagnòstic**

Es fa a través d'analítiques de laboratori de les nostres mostres de sang, excrements, orina, pell o esput.

Amb les sospites dels metges, es requereixen analítiques dels espècimens, incloent-hi proves específiques per identificar proteïnes alliberades pel paràsit (proves d'antigen) o material genètic procedent del paràsit (ADN). Es poden obtenir mostres de sang, excrements, orina, pell o esput.

Els metges analitzaran mostres de sang per detectar anticossos contra el paràsit. Els anticossos són proteïnes produïdes pel sistema immunitari per ajudar a defensar el cos d'un atac concret, incloent-hi un atac parasitari. El metge també pren una mostra de teixit que pugui contenir el paràsit. Per exemple, pot realitzar-se una biòpsia per obtenir una mostra de teixit intestinal o altre teixit infectat. També es pren en

alguns casos una mostra de pell. Per trobar un paràsit, solen ser necessàries vàries mostres i múltiples anàlisis.

Si els paràsits resideixen en el tub digestiu, el paràsit o els seus ous o quists (una forma inactiva i resistent del paràsit) poden detectar-se en l'observació al microscopi d'una mostra d'excrements, o bé poden identificar-se en analitzar els excrements a la recerca de proteïnes excretades pel paràsit o materials genètics alliberats per aquest. No han de prendre's antibiòtics, laxants ni antiàcids fins que la mostra d'excrements hagi estat recollida, ja que aquests fàrmacs redueixen de forma notable el nombre de paràsits i fan més difícil o impossible la seva detecció en examinar una mostra fecal.

### **Prevenció**

En general, les mesures que contribueixen a prevenir la infecció per paràsits consisteixen en:

- Una bona higiene personal.
- Evitar les picadures d'insectes.
- Evitar el contacte amb aigua o sol contaminats.